

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.09.44.01

Inventaris van het archief van de Nederlandse Gerechten te Londen, (1940) 1941-1946

Versie: 10-01-2023

J.H.G. Harder

Nationaal Archief, Den Haag 1980

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Allied Powers (maritime courts) Act, 1941.....	7
De Nederlandse Gerechten te Londen.....	8
De Nederlandse Scheepvaart- en Handelscommissie.....	11
Vaarplicht.....	11
Het Koninklijk Besluit van 6 juni 1940 (Stb. A5).....	11
Het Vaarplichtbesluit 1942 (Stb. C19).....	12
Overzicht van Rechterlijke ambtenaren.....	12
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	14
De verwerving van het archief.....	14
Inhoud en structuur van het archief.....	15
Selectie en vernietiging.....	15
Verantwoording van de bewerking.....	15
Verwant materiaal.....	18
Beschikbaarheid van kopieën.....	18
Overzicht van geraadpleegde bronnen.....	18
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	19
A. ARCHIEF VAN HET OPENBAAR MINISTERIE.....	19
I. Correspondentie.....	19
a. met de Nederlandse Scheepvaart- en Handelscommissie en het ministerie van Scheepvaart en Visserij.....	19
b. met het ministerie van Justitie.....	19
c. met andere ministeries.....	20
d. met andere instanties.....	20
II. Jaarverslagen.....	21
III. Stukken betreffende rechterlijke ambtenaren.....	21
IV. Persoonsdossiers.....	21
B. ARCHIEF VAN HET KANTONGERECHT.....	25
I. Correspondentie.....	25
II. Statistische Overzichten.....	25
III. Rekeningen.....	25
IV. Stukken betreffende rechterlijke ambtenaren.....	25
V. Persoonsdossiers.....	26
a. strafzaken.....	26
b. civiele zaken.....	26
C. ARCHIEF VAN DE RECHTBANK.....	27
I. Stukken betreffende de instelling en opheffing.....	27
II. Correspondentie.....	27
III. Rekeningen.....	27
IV. Stukken betreffende rechterlijke ambtenaren en advocaten.....	28
V. Persoonsdossiers.....	28
a. strafzaken.....	28
b. gratie.....	29
D. GEDEPONEERDE ARCHIVALIA VAN DR J.M. DE MOOR (1896-1945) OVER DE PERIODE 1941-1945.....	30

E. DOCUMENTATIE VAN DE NEDERLANDSE GERECHTEN TE LONDEN, 1940-1945.....	31
--	----

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Nederlandse Gerechten te Londen

Periodisering:

archiefvorming: 1941-1946

oudste stuk - jongste stuk: 1940-1946

Archiefbloknummer:

J25532

Omvang:

171 inventarisnummer(s)11,10 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Bijzonder Nederlands Kantongerecht

Bijzondere Nederlandse Rechtbank

Buitengewone Raad voor de Scheepvaart

Openbaar Ministerie voor de Bijzondere Gerechten

J.M. de Moor

Samenvatting van de inhoud van het archief:

De Nederlandse strafwet was van toepassing op iedereen die zich aan boord van een Nederlands schip aan strafbare feiten schuldig had gemaakt. Vanaf mei 1940 was er echter geen Nederlandse rechtbank meer die in dergelijke gevallen kon optreden. Op 22 mei 1941 werd door Groot-Brittannië de Allied Powers Maritime Courts Act opgesteld, die bondgenoten toestemming gaf eigen rechtbanken op Brits grondgebied in te stellen. Nederland maakte gebruik van die mogelijkheid. Op 3 oktober 1941 werd het 'Organisatie-Besluit Bijzondere Nederlandsche Gerechten' van kracht' (KB B79) dat voorzag in de instelling van speciale scheepsrechtbanken. Dr. J.M. de Moor werd benoemd tot president van het hoogste rechtscollege, de Nederlandse rechtbank in Londen. Er werden door de Nederlandse rechtbanken enkele duizenden zaken behandeld. Veel van die zaken hadden betrekking op de vaarplicht die door de Nederlandse regering in juni 1940 was ingevoerd voor de circa 18.500 man koopvaardijpersoneel. Op 22 februari 1946 werd de laatste zitting gehouden en kort daarop werden de speciale rechtbanken opgeheven. De Enquêtecommissie was vol lof over de rechtbanken die zij 'rechtvaardig, billijk, bezonken en wijs' noemde.

Het archief bevat materiaal over de rechtbanken zoals correspondentie, jaarverslagen, financiële stukken en personeelsdossiers en dossiers van zaken die voor de rechtbanken gediend hebben. Dit bevat zowel persoonsdossiers als stukken die per rechtszaak zijn geordend.

Het archief bevat gedeponereerd archief van dr. J.M. de Moor.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar. Stukken die gegevens bevatten over nog levende personen zijn, anders dan voor wetenschappelijk onderzoek, niet openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Nederlandse Gerechten te Londen, nummer toegang 2.09.44.01, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Ned. Gerechten te Londen, 2.09.44.01, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

ALLIED POWERS (MARITIME COURTS) ACT, 1941

De Nederlandse strafwet is toepasselijk op ieder, die zich aan boord van een Nederlands schip aan een strafbaar feit schuldig maakt. De Britse strafwet is toepasselijk op feiten, begaan op Brits grondgebied of in de Britse territoriale wateren, ook als zij hebben plaatsgevonden aan boord van buitenlandse schepen. Voor feiten, begaan aan boord van Nederlandse schepen in volle zee, ontbrak vanaf mei 1940 dus een competente rechter. Om hierin te voorzien werd in het Verenigd Koninkrijk de "Allied Powers (Maritime Courts) Act" opgesteld, die op 22 mei 1941 werd afgekondigd. Deze "Act" maakte de vestiging van "Maritime Courts" door geallieerde en geassocieerde staten in het Verenigd Koninkrijk mogelijk (Section 1).

Zo'n maritiem gerecht was bevoegd van de volgende strafbare feiten, gepleegd door niet-Britse daders, kennis te nemen:

- a. feiten, begaan aan boord van een koopvaardijship van de betrokken staat;
- b. feiten, begaan door de kapitein of een schepeling van een koopvaardijship van de betrokken staat in strijd met het zeerecht van die staat;
- c. feiten, begaan door iemand, die zowel onderdaan als zeeman van de betrokken staat was, in strijd met het vaarplichtrecht van die staat (Section 2). (De vaarplicht komt in een volgende paragraaf ter sprake.)

Britse onderdanen, die aan boord van een schip van een betrokken staat een strafbaar feit begingen, werden door de Britse rechter berecht (Section 4).

Een zaak kon voor een maritiem gerecht uitsluitend aanhangig gemaakt worden door een "summons" (dagvaarding) of een "warrant" (machtiging om de verdachte aan te houden en voor te geleiden). Deze werden door een "justice of the peace" (rechterlijk ambtenaar, benoemd om de orde te handhaven in zijn rechtsgebied) verleend na een verklaring ("information") onder ede van een "authorised prosecutor" (persoon, gemachtigd tot het doen van gerechtelijke stappen tegen een andere persoon) van een maritiem gerecht dat hij voornemens was de verdachte bepaalde feiten ten laste te leggen (Section 5).

Dagvaarding of voorgeleiding van getuigen gebeurde eveneens krachtens een summons of warrant van een justice of the peace. (Section 6). Section 7 van de Act bepaalde dat bij een daad van "contempt of court" (inbreuk op de procesorde of op de waardigheid van een gerecht) een maritiem gerecht de dader gevangen kon laten nemen of hem een boete opleggen.

Een in de voorgeschreven vorm door een maritiem gerecht afgegeven certificaat, dat iemand veroordeeld was tot gevangenisstraf of hechtenis, of dat voorlopige hechtenis was gelast, was een voldoende warrant voor gevangenhouding in een gevangenis van het Verenigd Koninkrijk. De vonnissen of beschikkingen van de maritieme gerechten behoefden dus geen exequatur (verlof tot tenuitvoerlegging dat een rechterlijke instantie plaatst op een beslissing, gegeven door een rechter van een vreemde staat) van de Britse rechter.

Onderdanen van een staat, die door het desbetreffende maritiem gerecht waren veroordeeld tot een vrijheidsstraf van tenminste een jaar konden op last van dat gerecht met goedkeuring van een "Secretary of State" (minister) worden overgebracht naar niet-bezet gebied van die staat (Section 8).

De "Allied Powers (Maritime Courts) Regulations" van 11 juni 1941 bevatten de bepaling, dat een verdachte niet langer dan zeven dagen krachtens een warrant mocht worden vastgehouden, alvorens voor het maritieme gerecht te worden voorgeleid.

DE NEDERLANDSE GERECHTEN TE LONDEN

Instelling

In april 1941 schreef dr J.M. de Moor, voorzitter van de Buitengewone Raad voor de Scheepvaart, in een brief aan de minister van Waterstaat dat " ... de bestaande tuchtrechtregeling voor de bemanning van onze handels- en visschersvloot onder de huidige omstandigheden klaarblijkelijk niet krachtig genoeg is". Als oplossing zag hij o.a. de instelling van een "speciale scheepsrechtbank".¹

Bij Koninklijk Besluit van 3 oktober 1941 (Stb. B79), het "Organisatie-Besluit Bijzondere Nederlandsche Gerechten", werden ingesteld:

- a. één rechtbank, gevestigd te Londen;
- b. een nader te bepalen aantal kantongerechten;
- c. een Buitengewone Raad voor de Scheepvaart, welke raad al sinds 1940 bestond (art. 1).

De rechtbank was bevoegd kennis te nemen van:

- a. misdrijven, gepleegd door anderen dan Britse onderdanen aan boord van een Nederlands koopvaardij- of vissersschip;
- b. scheepvaartmisdrijven, gepleegd door niet-Britse kapiteins of schepelingen aan boord van Nederlandse koopvaardij- of vissersschepen;
- c. vaarplichtmisdrijven, gepleegd door Nederlanders en Nederlandse onderdanen.

De kantongerechten hadden dezelfde bevoegdheid ten aanzien van overtredingen (art. 2). Hoewel niet steunend op de Allied Powers (Maritime Courts) Act, werd aan de kantongerechten ook civiele jurisdictie opgedragen in geval van geschillen tussen reders en schepelingen betreffende o.a. een door de kapitein opgelegde boete (art.4).

De bestaande Nederlandse voorschriften waren van toepassing op de samenstelling en werkwijze van de gerechten voor zover het besluit niet anders bepaalde (art.5).

Art. 6 bevatte een belangrijke afwijking van het Nederlandse recht: rechtbank en kantongerechten spraken in enige en hoogste instantie recht en van gewezen vonnissen was geen beroep in cassatie mogelijk. Naast Nederlandse advocaten konden ook advocaten, behorende tot de balies van de geallieerde mogendheden met verlof van de minister van Justitie voor de Nederlandse gerechten verschijnen (art. 8 en 9).

Zij moesten echter de Nederlandse taal machtig zijn omdat men vreesde dat het optreden van een tolk de verdediging niet ten goede zou komen. Bovendien zou een advocaat zich zonder kennis van de Nederlandse taal niet voldoende op de hoogte kunnen stellen van het Nederlandse strafrecht.²

Het vooronderzoek werd geheel uitgevoerd door het Openbaar Ministerie daar de artikelen van het Wetboek van Strafvordering, handelend over het vooronderzoek van de rechtercommissaris niet-toepasselijk verklaard waren (art. 14).

1 inv.nr. 156, afschrift van een brief van 21 april 1941.

2 inv.nr. 156, afschrift van een brief van 19 mei 1941.

De rechter had de vrijheid geen nietigheid te verbinden aan niet-inachtneming van gestelde termijnen en vormen als de verdachte hierdoor niet in zijn verdediging werd geschaad (art. 15 en 16). Volgens de Officier van Justitie zijn deze bepalingen nuttig geweest omdat het door de Britse voorschriften en gebruiken niet altijd mogelijk was de Nederlandse termijnen en vormen in acht te nemen.³

Bij Koninklijk Besluit van 14 oktober 1941 (Stb. B84) werd bepaald dat het Organisatie-Besluit Bijzondere Nederlandsche Gerechten in werking zou treden op 15 oktober 1941.

Londen, Cardiff, Liverpool, Fleetwood, Newcastle-on-Tyne en Glasgow werden bij Koninklijk Besluit van 16 oktober 1941 (Stb. B85) als standplaatsen van kantongerechten aangewezen. Door een tekort aan deskundigen heeft echter alleen het kantongerecht te Londen zijn taak kunnen uitoefenen.

Naar Brits voorbeeld is bij Koninklijk Besluit van 16 oktober 1941 (Stb. B86) het misdrijf van gebrek aan eerbied voor de rechter ingevoerd.

Het Koninklijk Besluit van 11 maart 1943 (Stb. D9) bevatte enige wijzigingen en aanvullingen van het Organisatie-Besluit Bijzondere Nederlandsche Gerechten.

Aan de rechtbank is een adviserende functie toegekend in het Koninklijk Besluit van 7 september 1943 (Stb. D33) ten aanzien van gratieverzoeken van straffen, opgelegd door de militaire rechter. Dr J.M. de Moor, sinds 1934 rechter bij de arrondissementsrechtbank te Rotterdam, werd bij Koninklijk Besluit van 16 oktober 1941 (Stcrt. 1941 nummer 12) tot president van de Nederlandse rechtbank te Londen benoemd. Na het overlijden van De Moor op 30 mei 1945, werd mr H. van Everdingen bij Koninklijk Besluit van 3 juli 1945 nummer 25 tot president benoemd. (Voor de overige rechterlijke ambtenaren zie bijlage 1.)

De eerste zitting van de Nederlandse rechtbank te Londen vond plaats op 3 november 1941 in de Middlesex Guildhall, die ook daarna meestal als zittingszaal heeft gediend. Soms vonden zittingen plaats in Marylebone County Court of Westminster County Court. 'Op 5 januari 1942 begon de rechtbank met de behandeling van de eerste strafzaak. Pas op 27 mei 1942 werd in Shoreditch County Court de eerste zitting van het kantongerecht gehouden.

Werkwijze

Een strafzaak voor de Nederlandse rechtbank te Londen verliep doorgaans als volgt. Wanneer aan boord van een Nederlands schip een strafbaar feit werd gepleegd, dan lichtte de kapitein de Nederlandse Scheepvaarten Handelscommissie te Londen in, die daarop de Officier van Justitie op de hoogte stelde. (De werkzaamheden van deze commissie worden in de volgende paragraaf behandeld.) Het kwam ook wel voor dat de Officier van Justitie de Nederlandse Scheepvaart- en Handelscommissie inlichtte. Deed het schip een haven buiten het Verenigd Koninkrijk aan, dan begaf de kapitein, die al een relaas had opgemaakt, zich met de verdachte en de getuigen naar de Nederlandse consul, die een proces-verbaal van de verklaringen opmaakte. Dit proces-verbaal was, als het om een vaarplichtdelict ging, een wettig bewijsmiddel omdat de consuls in zo'n geval opsporingsbevoegdheid hadden (art. 41 van het Vaarplichtbesluit 1942). Het proces-verbaal werd via het ministerie van Buitenlandse Zaken naar de Officier van Justitie gezonden. Liep het schip een Britse haven binnen, dan werden getuigen en verdachte gehoord door een der veertien opsporingsambtenaren (marechaussees), die hiervan een proces-verbaal opmaakten. De opsporingsambtenaren waren gestationneerd in Londen, Gourock en Liverpool, later ook in Cardiff en Southampton.

3 C.W.A. Schürmann, "De Nederlandsche gerechten in Londen" in acht te nemen. pag. 235.

Na ontvangst van de processen-verbaal besloot de Officier van Justitie of hij tot vervolging zou overgaan. Vele aangiften zijn geseponeerd, deels door gebrek aan bewijs, deels doordat de vereiste normen niet in acht waren genomen.

In geval van vervolging voor de rechtbank, maakte de Officier van Justitie een dagvaarding in het Nederlands en in het Engels, en zo nodig een bevel tot bewaring, eveneens in twee talen. Een inspecteur van Scotland Yard stelde, na inzien van de stukken, een "information" op. Vervolgens begaf de Officier van Justitie zich met de stukken naar Bow Street Police Court waar hij ten overstaan van de "Magistrate" (rechterlijk ambtenaar met bevoegdheid in criminele zaken) onder ede bevestigde, dat hij voornemens was de verdachte te vervolgen terzake van de in de information genoemde feiten. De Magistrate tekende de "summans" of de "warrant", die met de dagvaarding, en eventueel een afschrift van het bevel tot bewaring, aan de verdachte werd betekend door een beambte van Scotland Yard.

Bij de terechtzitting waren meestal geen getuigen aanwezig omdat zij alweer met hun schip vertrokken waren. De processen-verbaal van de opsporingsambtenaren werden voorgelezen en besproken. Een ambtenaar van de Nederlandse Scheepvaart- en Handelscommissie deelde mee wat over de "verdachte en zijn staat van dienst bekend was.

Zo nodig werd ook een vertegenwoordiger van de reclasseringsinstelling Centraal Toezicht gehoord.

Na het requisitoir van de Officier van Justitie en het pleidooi van de verdediger, wees de rechtbank gewoonlijk mondeling vonnis. Bij ernstige delicten of in zaken waarin het bewijs moeilijkheden opleverde, verschenen wel getuigen. In deze zaken werd gewoonlijk schriftelijk vonnis gewezen.

Indien gevangenisstraf werd opgelegd, tekenden de president en de griffier een warrant, die aan de aanwezige beambte van Scotland Yard ter hand werd gesteld. Deze zorgde er voor dat de veroordeelde naar een gevangenis werd overgebracht.

Volgens de Officier van Justitie bestond driekwart van de door de rechtbank behandelde feiten uit vaarplichtdelicten. Andere vaak voorkomende misdrijven waren mishandeling, diefstal, oplichting en valsheid in geschrifte.⁴

In 1942 werden 709 aangiften bij het Openbaar Ministerie gedaan.

In 1943 was dit aantal 1172. Volgens de Officier van Justitie in zijn jaarverslag over 1943 werd die toename grotendeels veroorzaakt doordat in dat jaar ook aangifte werd gedaan van vele onbelangrijke vergrijpen, die in vreedstijd met een boete door de kapitein zouden zijn afgedaan. Bovendien was het aantal recidivisten vrij groot. De Officier van Justitie kwam tot de conclusie dat de discipline onder de zeelieden in het algemeen goed was, maar onder hen bevond zich "een kleine groep van onwillige elementen".⁵

In verband met de beëindiging van de vijandelijkheden verzocht de Britse regering eind 1945 om opheffing van de Nederlandse gerechten te Londen. De slotzitting van de rechtbank werd gehouden op 22 februari 1946. Bij wet van 14 augustus 1946 (Stb. G206) werden de Nederlandse gerechten op Brits territorium opgeheven.

4 C.W.A. Schürmann, "De Nederlandsche gerechten in Londen", pag. 238.
5 inv.nr. 24, jaarverslag over 1943, pag. 4-5.

De Enquêtecommissie Regeringsbeleid 1940-1945 heeft enige dossiers van de gerechten ingezien en een aantal personen, onder wie de griffier van de rechtbank en één van de substituut-Officieren van Justitie, gehoord. Zij kwam tot een gunstig oordeel over de gerechten, die "op een rechtvaardige, billijke en bezonken wijze" recht hadden gesproken.⁶

DE NEDERLANDSE SCHEEPVAART- EN HANDELSKOMMISSIE

Op 22 mei 1940. werd de Nederlandse Scheepvaart- en Handelscommissie of "Netherland Shipping and Trading Committee" (hierna aangeduid als N.S.H.C.) opgericht. De N.S.H.C., gevestigd in Londen, zou, hiertoe gemachtigd door de minister van Handel, Nijverheid en Scheepvaart, namens de Nederlandse regering het beheer voeren over Nederlandse schepen, óók vissersschepen, die buiten de macht van de vijand waren.

Het beheer heeft zich echter slechts uitgestrekt tot de schepen van rederijen, die hun zetel niet verplaatst hadden naar een niet door de vijand bezet deel van het Koninkrijk. Vooral kleine rederijen hadden dat nagelaten, zodat het beheer over het grootste deel der Nederlandse schepen niet onder de N.S.H.C. viel.

Toch was de N.S.H.C. belangrijk, alleen al omdat zij de arbeidsvoorwaarden voor de scheepsofficieren en het lagere personeel vaststelde. Bovendien speelde de N.S.H.C. een rol bij de behandeling van zaken voor de Nederlandse gerechten te Londen.

In New York kwam als een soort tegenhanger van de N.S.H.C. het Nederlands Scheepvaart Comité tot stand.

De opvolger van het ministerie van Handel, Nijverheid en Scheepvaart werd wat betreft de koopvaardij vanaf 31 mei 1944 het ministerie van Scheepvaart en Visserij. De minister van Scheepvaart en Visserij onthief het bestuur van de N.S.H.C. en het Nederlands Scheepvaart Comité per 1 augustus 1944 van hun beheerstaak voor schepen. Directies van bewindvoering, die rechtstreeks aan de genoemde minister ondergeschikt waren, namen deze taak over.

VAARPLICHT

HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 6 JUNI 1940 (STB. A5)

De Nederlandse koopvaardij heeft volgens de historicus L. de Jong in oorlogstijd ca. 18.500 bemanningsleden gehad, naar schatting ca. 12.000 Europese Nederlanders en ca. 6.500 uitheemse krachten (hoofdzakelijk Javanen, Madoerezen, Chinezen en Laskaren).⁷

In 1940 werd gevreesd dat de verleiding voor Nederlandse zeelieden om aan te monsteren op schepen onder neutrale vlag, zou leiden tot een tekort aan personeel bij de Nederlandse koopvaardij. De regering machtigde daarom bij Koninklijk Besluit van 6 juni 1940 (Stb. A5) de minister van Defensie " ... regelen vast te stellen op grond waarvan Nederlanders en Nederlandsche onderdanen, die niet dienstplichtig zijn, of dienstplichtig zijnde, niet in werkelijken dienst zijn geroepen, verplicht worden persoonlijke diensten bij of ten behoeve van de scheepvaart te verrichten ... " (art.1).

De minister van Defensie vaardigde hierop een beschikking (Stcrt. 1940 nummer 157) uit waarin o.m. bepaald werd, dat Nederlandse schepelingen verplicht waren te varen of te blijven varen op schepen onder Nederlandse vlag (art. 1).

⁶ Enquêtecommissie Regeringsbeleid 1940-1945, deel 3A, pag. 270.

⁷ L. de Jong, Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog, deel 9, pag. 730, 748.

Door het ontbreken van een behoorlijke strafsanctie (zie art. 3 van het Koninklijk Besluit en art. 7 van de beschikking) konden overtreders van deze burgerdienstplicht (vaarplicht) niet berecht worden. Alleen door de Britse autoriteiten kon dwang op vaarplichtige Nederlanders uitgeoefend worden. De rechtspositie van de vaarplichtigen was bovendien in het Koninklijk Besluit niet voldoende vastgelegd.

HET VAARPLICHTBESLUIT 1942 (STB. C19)

De minister van Handel, Nijverheid en Scheepvaart P.A. Kerstens, in januari 1942 benoemd, kwam spoedig tot de conclusie dat een betere regeling van de vaarplicht nodig was. In het Koninklijk Besluit van 11 maart 1942 (Stb. C19), het "Vaarplichtbesluit 1942", werd de nieuwe regeling neergelegd.

In de eerste redactie van dit besluit luidde de definitie van het begrip zeeman: "de mannelijke Nederlander, die op 15 mei 1940 als kapitein of schepeling in den zin van het Wetboek van Koophandel partij was bij een arbeidsovereenkomst om te varen op een zeeschip, of die op dien datum gemonsterd was, dan wel na dien datum heeft gemonsterd voor de vaart ter zee ..." (art. 1, onder c).

In vele gevallen kon de Officier van Justitie bij de Nederlandse rechtbank te Londen het bewijs van het bestaan van een arbeidsovereenkomst of van de monsterring niet leveren, wat tot gevolg had dat verdachte niet vervolgd werd.

Mede hierom werden enige belangrijke wijzigingen en aanvullingen in het Vaarplichtbesluit 1942 aangebracht bij Koninklijke Besluiten van 14 juni 1944 (Stb. E42) en 21 september 1944 (Stb. E114). Bepaald werd dat de vaarplichtige zeeman na 14 mei 1940 werkzaam moest zijn of geweest zijn aan boord van een zeeschip (art. 1, 1e lid, onder c). Ook Nederlandse onderdanen, geen Nederlander zijnde, konden nu vaarplichtig worden (art. 1, 2e lid).

De zeeman was verplicht tot zijn zestigste jaar te blijven varen (art. 3, 1e lid). De vaarplicht zou gelden tot een nader te bepalen tijdstip, maar niet langer dan zes maanden na het einde van de oorlogstoestand (art. 44, 1e lid).

Het opzettelijk niet-nakomen van of zich onttrekken aan de vaarplicht was een misdrijf en werd strafbaar gesteld met een gevangenisstraf van maximaal vier jaren of een geldboete van ten hoogste 8.000 gulden (art. 26, 1e lid). Wanneer een zeeman zich zonder toestemming van de kapitein van boord verwijderde, werd hij gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of een geldboete van ten hoogste 500 gulden (art. 36, onder a). Dit feit werd beschouwd als een overtreding.

Het Vaarplichtbesluit 1942 legde ook de rechten van de zeeman vast, alsmede de rechten en verplichtingen van de reder.

OVERZICHT VAN RECHTERLIJKE AMBTENAREN

Openbaar Ministerie	Benoemd per	tot
Drilisma, A. H.	15 oktober 1941	waarnemend ambtenaar het Openbaar Ministerie bij de kantongerechten
Oosterhout, A.M. van	15 oktober 1941	waarnemend ambtenaar van het

		Openbaar Ministerie bij de kantongerechten
Schürmann, C. W. A.	15 oktober 1941	waarnemend Officier van Justitie bij de rechtbank, waarnemend ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij de kantongerechten
Warendorf, J.C.S.	14 augustus 1944	waarnemend substituut-officier van Justitie bij de rechtbank, waarnemend ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij de kantongerechten
Zeeman, J.H.	15 juni 1942	waarnemend substituut Officier van Justitie bij de rechtbank
	8 oktober 1942	waarnemend ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij de kantongerechten
Kantongerecht	Benoemd per	tot
Asbeck C.J. baron van	15 oktober 1941 - 13 juni 1942	kantonrechter-plaatsvervanger
Boekhoudt, H.M.	11 mei 1945	waarnemend griffier
Dortmond, P.A.J.M. van	15 oktober 1941	waarnemend substituutgriffier
Everdingen, H. van	13 juni 1942	kantonrechter-plaatsvervanger
Hamel, D.A. van	15 oktober 1941	kantonrechter-plaatsvervanger
Slingenberg, B.J.	15 oktober 1941	waarnemend substituutgriffier
Veraart, J.A.	15 oktober 1941	kantonrechter-plaatsvervanger
Rechtbank	Benoemd per	tot
Akkerman-Weber, E.P.A.	15 oktober 1941	waarnemend griffier
Belinfante, W.G.	19 augustus 1944	rechter-plaatsvervanger
Eggens, J.	8 oktober 1942	rechter-plaatsvervanger
Everdingen, H. van	15 oktober 1941	rechter-plaatsvervanger
	3 juli 1945	president
Jager, W.C. de	19 augustus 1944	rechter-plaatsvervanger
Koeleman, A.D.	15 oktober 1941	rechter-plaatsvervanger
Laer, J.H. van	31 augustus 1944	vice-president
Moor, J.M. de	15 oktober 1941 - 30 mei 1945	president
Rhijn, A.A. van	15 oktober 1941	vice-president, rechter-plaatsvervanger

Six, jonkheer P.T.	11 november 1943	rechter-plaatsvervanger
Snijders, F.J.H.	15 oktober 1941 - 19 augustus 1944	rechter-plaatsvervanger
Star Busmann, E.	15 oktober 1941	rechter-plaatsvervanger
Veraart, J.A.	15 oktober 1941	rechter-plaatsvervanger
Wagener, J.H.	11 november 1943 - 17 februari 1944	rechter-plaatsvervanger

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Nadat de Nederlandse gerechten te Londen hun werkzaamheden hadden beëindigd, zijn de archieven onder beheer gebracht van de arrondissementsrechtbank te Rotterdam, vermoedelijk omdat zij per schip naar die stad waren vervoerd. Pas in december 1974 volgde op verzoek van het hoofd van de Centrale Afdeling Post- en Archiefzaken de overbrenging naar het Centraal Archief van het ministerie van Justitie te 's-Gravenhage.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Overbrenging van een overheidsarchief

Het archief is krachtens bepalingen van de Archiefwet overgebracht.

Inhoud en structuur van het archief

SELECTIE EN VERNIETIGING

Lijst van vernietigde stukken

1. Dubbelen.
2. Engelse vertalingen van stukken, die ook in het Nederlands voorkomen.
3. Afschriften, als de originelen ook in het inventarisnummer aanwezig zijn.
4. Afschriften van stukken betreffende terechtzittingen in het archief van het Openbaar Ministerie.
5. Geleidebrieven.
6. Ontvangstbevestigingen
7. Verzoeken om stukken toe te zenden.
8. Uitnodigingen.
9. Berichten houdende datum, aanvangstijd en plaats van terechtzittingen.
10. Gelukwensen.
11. Condoleances.
12. Periodieke opgaven van opgelegde en betaalde boeten en schikkingen.
13. Lijsten houdende uitspraken en vonnissen.
14. Stukken betreffende de reservering van een zittingszaal.
15. Lijsten houdende adressen van verdachten.
16. Adreswijzigingen.
17. Stukken betreffende het formaat van briefpapier.
18. Stukken betreffende administratief personeel.
19. Stukken betreffende verlof en vakantiegeld voor rechterlijke ambtenaren
20. Stukken betreffende onkostenvergoedingen.
21. Stukken betreffende de aanschaffing van meubilair en schrijfmachines.
22. Stukken betreffende reparaties.
23. Afschriften van besluiten, bij de uitvoering waarvan de gerechten niet of slechts zijdelings betrokken waren (Britse wetten, Nederlandse wetten, Koninklijke Besluiten en ministeriële beschikkingen).

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

Men deed aangifte van (strafbare) feiten bij het Openbaar Ministerie en de Officier van Justitie besloot of tot vervolging zou worden overgegaan en zo ja, of de zaak door de rechter of de kantonrechter berecht zou worden. Om deze redenen is het archief van het Openbaar Ministerie vóór de archieven van de gerechten geplaatst. De correspondentie van het Openbaar Ministerie was geordend op afzender/geadresseerde, maar aangezien deze orde niet consequent was uitgevoerd, heeft de inventarisator deze nu volledig doorgevoerd. Tot ca. 1943 zijn nummers op de stukken aangebracht: blauwe op de ingekomen, rode op de minuten van uitgegane stukken. Agenda's werden echter niet aangetroffen. De stukken waren door het parket op chronologische volgorde - oudste stuk onder, jongste stuk boven gelegd.

De persoonsdossiers met kenmerk van het Openbaar Ministerie waren gerangschikt volgens een numeriek dossierstelsel. Elk jaar omstreeks half december begon een nieuwe serie, aangeduid door een letter (A tot en met D). Het parket heeft als ingang op de dossiers een kaartstelsel aangelegd. De pakken dossiers zijn door de inventarisator gedateerd op datum van aangifte van het feit bij het Openbaar Ministerie. Dit was echter slechts bij benadering mogelijk, aangezien de chronologische volgorde van aangiften door het parket niet strikt in de numerieke volgorde van de dossiers is doorgezet. Ontbrekende nummers ontstonden door samenvoeging van dossiers door het parket, seponering van een zaak of onbekende oorzaken. Afschriften van stukken betreffende terechtzittingen in het archief van het Openbaar Ministerie zijn uitgeschift. Enkele dossiermappen bevatten hierna geen stukken meer: A10, A227, en A262 (dossier A336 bevatte vóór de uitschifting

al geen stukken meer). Binnen de dossiers werd geen orde aangetroffen; de stukken werden op chronologische volgorde gelegd (ongedateerde stukken werden boven gedateerde gelegd). In een dossier bevinden zich meestal brieven, rapporten, processen-verbaal van verhoren, aantekeningen, een staat van dienst, een aanstellingsformulier en eventueel retroacta.

Enkele stukken betreffende feiten, vooral processen-verbaal van verhoren, waren niet tot persoonsdossiers samengevoegd. Dit is door de inventarisator alsnog gedaan. Op deze persoonsdossiers zonder kenmerk is door de inventarisator een klapper vervaardigd, die niet als bijlage in de inventaris is opgenomen omdat de archieven van de Nederlandse gerechten te Londen beperkt openbaar zijn.

De correspondentie van het kantongerecht was verdeeld in ingekomen en minuten van uitgegane stukken. Al deze stukken, behalve die van inv.nr. 93, waren door de griffie genummerd. Als ingang hierop werd een agenda aangetroffen, die voor de ingekomen stukken slechts tot juni 1943 bijgehouden is. De minuten van uitgegane stukken waren door de griffie alfabetisch op afzender/geadresseerde geordend. De ingekomen stukken waren op chronologische volgorde gelegd. Zij zijn door de inventarisator geordend op afzender/geadresseerde.

De persoonsdossiers betreffende strafzaken van het kantongerecht waren gerangschikt volgens een numeriek dossierstelsel. Een dossier kreeg het nummer dat de zaak in de rolboeken had. Daar aan de rolboeken klappers ontbreken, zijn deze door de inventarisator vervaardigd. Drie dossiernummers ontbreken: één door schorsing, twee door onbekende oorzaken. De pakken dossiers zijn gedateerd op datum van de eerste zitting over de zaak. Binnen de dossiers zijn de stukken door de inventarisator op chronologische volgorde gelegd. Een dossier bevat meestal de volgende stukken: brieven, rapporten, een staat van dienst, een aanstellingsformulier, processen-verbaal van verhoren, een dagvaarding, een "summons" of "warrant", processen-verbaal van terechtzittingen, eventueel retroacta en een bevel tot bewaring.

De namen van partijen bij de civiele zaken konden in tegenstelling tot de namen van verdachten wel in de inventaris vermeld worden.

De correspondentie van de griffie van de rechtbank was tot 1944 gedeeltelijk genummerd. Een agenda over de jaren tot 1944 werd echter niet aangetroffen.

De correspondentie van de president was niet genummerd. Om deze reden en vanwege het belang van de inhoud zijn deze stukken per onderwerp beschreven. Het betreft hier stukken, die door J.M. de Moor, handelend als president van de rechtbank, zijn ontvangen en opgemaakt.

Ook de persoonsdossiers betreffende strafzaken van de rechtbank waren gerangschikt volgens een numeriek dossierstelsel. Ieder dossier kreeg het nummer, dat de zaak in het audiëntieblad had (in 1945 begon men opnieuw vanaf 1 te tellen). Omdat het rolboek met klapper niet langer dan tot 1945 bijgehouden is, werd door de inventarisator een klapper over 1945 toegevoegd. Bepaalde nummers ontbreken door diverse, soms onduidelijke oorzaken.

De pakken dossiers zijn gedateerd op datum van de eerste zitting over de zaak. In nagenoeg elk dossier bevindt zich een door de griffie vervaardigde, meestal complete tafel. Door het uitschiften staan in de tafel soms stukken vermeld, die in het dossier niet meer voorkomen. Een dossier bevat naast de tafel meestal brieven, rapporten, een staat van dienst, een aanstellingsformulier, processen-verbaal van verhoren, een dagvaarding, een "summons" of "warrant", processen-verbaal van terechtzittingen, eventueel retroacta en een bevel tot bewaring.

De Archiefraad heeft in 1975 een commissie ingesteld, de "Commissie X", met de taak zich te buigen over de archieven van de kantongerechten. Een afzonderlijke werkgroep van de commissie X houdt zich wegens de mogelijke historische waarde bezig met de bescheiden over de periode

1921-1945. Voor vernietiging van bescheiden uit die periode is vooralsnog geen plan ontworpen. In verband hiermee heeft de inventarisator slechts een beperkt aantal groepen van archiefbescheiden van de Nederlandse gerechten te Londen voor vernietiging afgezonderd.

Bij de archieven van de Nederlandse gerechten te Londen werden stukken aangetroffen, die door J.M. de Moor waren ontvangen en opgemaakt, maar hij trad hier niet op als president van de rechtbank. Omdat het slechts om enkele stukken gaat is het beter te spreken van archivalia dan van archief. De Moor was als voorzitter van de Buitengewone Raad voor de Scheepvaart betrokken bij de voorbereiding van de instelling van de gerechten.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

OVERZICHT VAN GERAADPLEEGDE BRONNEN

Enquêtecomissie Regeringsbeleid 1940-1945, deel 3A *Financieel en economisch beleid*, Verslag, 's-Gravenhage 1949, pag. 266-271. L. de Jong, *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog*, deel 9 'Londen', 's-Gravenhage 1979, pag. 38-43, 721-794. M. Meyer, 'Het Vaarplichtbesluit 1942', *Nederlandsch recht in oorlogstijd*, Londen 1945, pag. 99-112. C.W.A. Schürmann, 'Het Londensch beheer van Nederlandsche roerende goederen in oorlogstijd', *Nederlandsch recht in oorlogstijd*, Londen 1945, pag. 112-137. C.W.A. Schürmann, 'De Nederlandsche gerechten in Londen', *Nederlandsch recht in oorlogstijd*, Londen 1945, pag. 220-239.

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

A. ARCHIEF VAN HET OPENBAAR MINISTERIE

I. CORRESPONDENTIE

A. MET DE NEDERLANDSE SCHEEPVAART- EN HANDELSCOMMISSIE EN HET MINISTERIE VAN SCHEEPVAART EN VISSERIJ

Zie ook inv.nr. 9.

- 1 Correspondentie met de N.S.H.C., afdeling Grote Vaart, betreffende de vervolging van zeelieden, 1941 november-1944 juli 1 omslag
- 2 Correspondentie met de N.S.H.C., afdelingen Kleine Vaart, Kustvaart en Visserij, betreffende de vervolging van zeelieden en vissers, 1941 november-1944 juli 1 omslag
- 3 Correspondentie met de N.S.H.C., afdeling Grote Vaart, betreffende de zaak s.s. "Suriname", 1942 februari-augustus 1 omslag
- 4 Correspondentie met het ministerie van Scheepvaart en Visserij, afdeling Grote Vaart, betreffende de vervolging van zeelieden, 1944 augustus-1946 februari 1 omslag
- 5 Ingekomen stukken van het ministerie van Scheepvaart en Visserij, afdeling Visserij, betreffende aan vissers opgelegde boeten, met tafel, 1944 september-1945 maart 1 omslag
- 6 Correspondentie met het ministerie van Scheepvaart en Visserij, afdelingen Kleine Vaart, Kustvaart en Visserij, betreffende de vervolging van zeelieden en vissers, 1944 december-1946 februari 1 omslag
- 7 Ingekomen stukken van het ministerie van Scheepvaart en Visserij, afdeling Grote Vaart, houdende namen van personen, belast met de ondertekening en uitreiking van aanwijzingen, voortvloeiende uit het bepaalde in het 1e en 2e lid van art.3, uit art. 4 en uit art. 6a van het Vaarplichtbesluit 1942, 1945 maart-september 1 omslag

B. MET HET MINISTERIE VAN JUSTITIE

- 8 Correspondentie met het ministerie van Justitie, 1941 november-1946 februari 1 omslag
- 9 Correspondentie met het ministerie van Justitie en de N.S.H.C., afdeling Grote Vaart, betreffende het zenden van zeelieden naar het Verenigd Koninkrijk om voor een gerecht te verschijnen, 1942 augustus-1944 mei 1 omslag

C. MET ANDERE MINISTERIES

- 10** Correspondentie met het ministerie van Handel, Nijverheid en Scheepvaart, voornamelijk betreffende het Vaarplichtbesluit 1942, 1941 december-1944 januari 1 omslag
- 11** Ingekomen circulaire van het ministerie van Buitenlandse Zaken voor Nederlandse consulaire ambtenaren betreffende het Vaarplichtbesluit 1942, Stencils. 1942 januari-1945 februari 1 omslag
- 12** Ingekomen brieven van het ministerie van Landbouw en Visserij betreffende het beboeten van vissers, 1942 december 2 stukken
- 13** Ingekomen brief van het ministerie van Koloniën betreffende de tenuitvoerlegging van straffen, opgelegd door de gerechten in West-Indië, 1943 november 1 stuk
Zie ook inv.nr. 8.
- 14** Briefwisseling met het "Ministry of War Transport" betreffende de verlening van toestemming aan Nederlandse opsporingsambtenaren om de dokken te Fleetwood te betreden, 1943 december-1944 februari 4 stukken
- 15** Minuut van uitgegane brief aan het ministerie van Sociale Zaken betreffende de "open brieven" (circulaires van de Bond voor Nederlandse zeelieden), 1945 februari 1 stuk
Zie ook inv.nr. 170.

D. MET ANDERE INSTANTIES

- 16** Correspondentie met de opsporingsambtenaren, 1942 maart-1945 december 1 omslag
Zie ook inv.nr. 8.
- 17** Correspondentie met de Belgische Marinerechtbank, 1942 mei-1943 december 1 omslag
Zie ook inv.nr. 1.
- 18** Correspondentie met het Nederlandse consulaat te Fleetwood, 1942 mei-1945 september. 1 omslag
Zie ook inv.nr. 8.
- 19** Correspondentie met het Nederlandse Consulaat te Londen, 1942 juni-1945 mei 1 omslag
- 20** Briefwisseling met de "Vereniging van Nederlandse Koopvaardijkapiteins 1943" betreffende het niet vertonen van zeebrieven door kapiteins, 1944 december-1945 maart 3 stukken
- 21** Briefwisseling met de "Nederlandse Centrale Bond van Transportarbeiders" betreffende het jaarverslag over de werkzaamheden van het parket over 1944, 1945 februari 2 stukken
Zie ook inv.nr. 24.

- 22** Ingekomen brief van de "Commissie ter Behandeling van Beroepszaken van Koopvaardijpersoneel" betreffende de klacht van een bemanningslid van het s.s. "Berkel" wegens het niet uitbetalen van zijn weekbrief, 1945 september 1 stuk
Zie ook inv.nr. 4.
- 23** Circulaire van de waarnemend Officier van Justitie aan de Nederlandse consulaire ambtenaren betreffende het Vaarplichtbesluit 1942, z.j 1 stuk

II. JAARVERSLAGEN

- 24** Jaarverslagen, opgemaakt door C.W.A. Schürman, waarnemend Officier van Justitie, en J.C.S. Warendorf, waarnemend substituut-Officier van Justitie, over de werkzaamheden van het parket over oktober 1941-1942, 1943 en 1944, 1943 januari, 1944 januari, december. 3 stukken

III. STUKKEN BETREFFENDE RECHTERLIJKE AMBTENAREN

- Registers houdende Koninklijke Besluiten van benoeming tot rechterlijk ambtenaar, 1941 oktober-1944 augustus. Z.j 2 delen
Zie inv.nrs. 98 en 130.
- 25** Processen-verbaal van beëdiging van J.H. Zeeman als waarnemend substituut-Officier van Justitie bij de rechtbank en J.C.S. Warendorf als waarnemend substituut-Officier van Justitie bij de rechtbank en waarnemend ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het kantongerecht, 1942 juli, 1944 augustus 4 stukken
- 26** Koninklijk Besluit van 8 oktober 1942 nummer 13 van benoeming van J.H. Zeeman tot waarnemend ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het kantongerecht. Afschrift. 1942 oktober 8 1 stuk

IV. PERSOONSDOSSIEERS

- 27-74** Persoonsdossiers met kenmerk.
- 27-34** "A"-persoonsdossiers, 1941 november-(1942 c. december 15) 8 pakken
- 27** 1-76, 1941 november-(1942 c. april)
Ontbrekende nummers: 10, 60, 74.
- 28** 77-155, (1942 c. mei-juni)
Ontbrekende nummers: 83, 111, 115.
- 29** 56-213, (1942 c. juli)
Ontbrekende nummers: 159, 173, 180, 187, 193, 213.
- 30** 214-257, (1942 c. augustus)
Ontbrekende nummers: 227, 242, 252.
- 31** 258-315, (1942 c. september)
Ontbrekende nummers: 262, 264, 280, 291, 302, 303.
- 32** 316-395, (1942 c. oktober)
Ontbrekende nummers: 323, 336, 341, 353, 383, 384.
- 33** 396-464, (1942 c. november)

- Ontbrekende nummers: 448, 452.
- 34** 465-500, (1942 c. december 1-15)
- 35-48** B"-persoonsdossiers, (1942 c. december 16-1943 c. december 15)
14 pakken
- 35** 1-30, (1942 c. december 16-31)
- 36** 31-117, (1943 c. januari)
Ontbrekende nummers: 37, 39.
- 37** 118-209, (1943 c. februari-maart)
Ontbrekende nummers: 149, 177.
- 38** 210-282, (1943 c. april)
Ontbrekende nummers: 225, 255, 259.
- 39** 283-360, (1943 c. mei)
Ontbrekende nummers: 299, 312, 354.
- 40** 361-435, (1943 c. juni)
Ontbrekende nummers: 379, 383.
- 41** 436-470, (1943 c. juli 1-15)
- 42** 471-511, (1943 c. juli 16-31)
Ontbrekend nummer: 495.
- 43** 512-560, (1943 c. augustus 1-15)
Ontbrekende nummers: 520, 528, 556.
- 44** 561-596, (1943 c. augustus 16-31)
- 45** 597-653, (1943 c. september)
Ontbrekend nummer: 616.
- 46** 654-737, (1943 c. oktober)
Ontbrekende nummers: 695, 728.
- 47** 738-818, (1943 c. november)
Ontbrekende nummers: 741, 805.
- 48** 819-850, (1943 c. december 1-15)
Ontbrekend nummer: 830.
- 49-64** C"-persoonsdossiers, (1943 c. december 16-1944 c. , december 15)
16 pakken
- 49** 1-50, (1943 c. december 16-31)
Ontbrekende nummers: 31, 45, 50.
- 50** 51-118, (1944 c. januari)
Ontbrekende nummers: 54, 55, 64, 76.
- 51** 119-167, (1944 c. februari)
Ontbrekend nummer: 151.
- 52** 168-255, (1944 c. maart)
Ontbrekende nummers: 173, 231, 234, 244, 250.
- 53** 256-300, (1944 c. april)
Ontbrekende nummers: 257, 265, 294.
- 54** 301-373, (1944 c. mei)
Ontbrekende nummers: 323, 338; 346, 368, 369, 371.
- 55** 374-420, (1944 c. juni 1-15)
- 56** 421-464, (1944 c. juni 16-30)
Ontbrekend nummer: 438.
- 57** 465-520, (1944 c. juli 1-15)
- 58** 521-575, (1944 c. juli 16-31)
- 59** 576-615, (1944 c. augustus 1-15)
Ontbrekende nummers: 583, 589, 590.
- 60** 616-658, (1944 c. augustus 16-31)
- 61** 659-713, (1944 c. september)
Ontbrekende nummers: 687, 688, 711, 712.
- 62** 714-757, (1944 c. oktober)
Ontbrekend nummer: 753.
- 63** 758-814, (1944 c. november)

		Ontbrekende nummers: 772, 774, 796. 815-840, (1944 c. december 1-15) Ontbrekend nummer: 832.	
64			
65-74	D"-persoonsdossiers, (1944 c. december 16)-1946 januari		10 pakken
65	1-13, (1944 c. december 16-31) Ontbrekend nummer: 8.		
66	14-55, (1945 c. januari 1-15) Ontbrekende nummers: 23, 30, 55.		
67	56-101, (1945 c. januari 16-31) Ontbrekende nummers: 80, 94.		
68	102-154, (1945 c. februari) Ontbrekende nummers: 139, 140, 148.		
69	155-195, (1945 c. maart) Ontbrekend nummer: 182.		
70	196-254, (1945 c. april) Ontbrekend nummer: 238.		
71	255-292, (1945 c. mei) Ontbrekende nummers: 258, 270, 271, 273, 291.		
72	293-336, (1945 c. juni) Ontbrekende nummers: 299, 300, 321, 324, 327, 329.		
73	337-397, (1945 c. juli-augustus) Ontbrekende nummers: 375, 377, 382, 385.		
74	398-480, (1945 c. september)-1946 januari		
75-78	Klapper op de persoonsdossiers van de series "A", "B", "C" en "D", z.j		4 fichesbakken
75	A-F Ontbreekt		
76	G-K Ontbreekt		
77	L-R Ontbreekt		
78	S-Z Ontbreekt		
79	Tafel op de persoonsdossiers van de series "A" en "B" met klapper, z.j		1 deel
80	Klapper op de scheepsnamen, 1942-1945. Z.j Bij de namen worden nummers van persoonsdossiers vermeld.		1 deel
81-87	Persoonsdossiers zonder kenmerk, 1942 januari-1945 november		
81	Persoonsdossier betreffende diefstal van sterke drank door enige bemanningsleden van het s.s. "Haarlem", 1942 januari, 2 stukken Namen geklapperd in inv.nr. 88.		
82	Persoonsdossier betreffende het zonder toestemming van boord gaan van een olieman van het s.s. "Lekhaven", 1942 september, 2 stukken Naam geklapperd in inv.nr. 88.		
83	Persoonsdossier betreffende desertie van buitenlanders van Nederlandse schepen, 1942 september-1945 april, 1 omslag Namen geklapperd in inv.nr. 88.		
84	Persoonsdossier betreffende desertie van een matroos van het m.s. ,		

-
- "Romeja" , 1944 februari, 2 stukken
Naam geklapperd in inv.nr. 88.
- 85** Persoonsdossier betreffende het opleggen van boeten aan enige bemanningsleden door kapiteins, 1944 juni-oktober, 1 omslag
Namen geklapperd in inv. nr. 88.
- 86** Persoonsdossier betreffende overlijden door verdrinking van een kok van het m.s. "Bart" en een matroos van de sleepboot "Amsterdam", 1945 februari-juli, 1 omslag
Namen geklapperd in inv.nr. 88.
- 87** Persoonsdossier betreffende het illegaal verlaten van het Verenigd Koninkrijk door een Zweedse vrouw met het s.s. "Jobsaven", 1945 oktober, november, 2 stukken
Naam geklapperd in inv.nr. 88.
- 88** Klapper op de inventarisnummers 81-87. 1 stuk
Dit stuk is als extra ingang door de inventarisator vervaardigd.

B. ARCHIEF VAN HET KANTONGERECHT**I. CORRESPONDENTIE**

- 89** Ingekomen stukken van het ministerie van Justitie,
1942 juli-1943 mei 1 omslag
- 90** Ingekomen brief van ds J. van Dorp houdende verzoek om vrijgelaten delinquenten
te vragen zich met hem in verbinding te stellen,
1943 januari 1 stuk
- 91** Minuten van uitgegane stukken,
1942 maart-1946 februari 1 omslag
Alfabetisch geordend.
- 92** Agenda met klapper op de inventarisnummers 89-91,
1942 februari-1946 februari. Z.j 1 deel
Voor ingekomen stukken bijgehouden tot juni 1943.
- 93** Briefwisseling met het Nederlandse consulaat te Edinburgh betreffende het begin
van de vervolging van vaarplichtdelicten,
1941 november 2 stukken
Niet geagendeerd.
- 94** Ingekomen stukken van het ministerie van Justitie,
1943 september-1945 juni 5 stukken
Niet geagendeerd.
- 95** Ingekomen brieven van het ministerie van Scheepvaart en Visserij,
1944 november, 1945 januari 3 stukken
Niet geagendeerd.

II. STATISTISCHE OVERZICHTEN

- 96** Staten houdende statistische overzichten van werkzaamheden per halfjaar over de
periode mei 1942-december 1945, opgemaakt door de griffier ten behoeve van het
ministerie van Justitie, (1943-1946). Afschriften.
1942-1946 7 stukken

III. REKENINGEN

- 97** Rekeningen over de periode oktober 1942-december 1945, maandelijks opgemaakt
door de griffier ten behoeve van het ministerie van Justitie,
1942 november-(1946 januari). Afschriften 1 omslag

IV. STUKKEN BETREFFENDE RECHTERLIJKE AMBTENAREN

- 98** Register houdende Koninklijke Besluiten van benoeming tot rechterlijk ambtenaar,
1941 oktober-1942 juni. Z.j 1 deel
- 99** Processen-verbaal van beëdiging van H. van Everdingen als kantonrechter-
plaatsvervanger,
1942 juni 2 stukken

- 100** Stukken houdende benoeming en beëdiging van H.M. Boekhoudt tot waarnemend griffier,
1945 mei 2 stukken

V. PERSOONSDOSSIER

A. STRAFZAKEN

- 101-109** Persoondossiers,
1942 mei 27-1945 augustus 14 9 pakken
- 101** 1-73, 1942 mei 27-oktober 21
- 102** 74-153, 1942 oktober 28-1943 maart 17
- 103** 154-238, 1943 maart 24-juli 21
- 104** 239-311, 1943 juli 28-oktober 13
Ontbrekende nummers: 272, 297.
- 105** 312-372, 1943 oktober 20-december 15
Ontbrekend nummer: 338.
- 106** 373-424, 1943 december 29-1944 april 5
- 107** 425-475, 1944 april 12-juli 26
- 108** 476-523, 1944 augustus 2-december 6
- 109** 524-568, 1945 januari 17-augustus 14
- 110-111** Rolboeken,
1942 mei 27-1946 februari 14. z.j 2 delen
- 110** 1942 mei 27-1945 april 4
- 111** 1945 april 18-1946 februari 14
- 112** Klapper op de persoondossiers. 1 stuk
Dit stuk is als extra ingang door de inventarisator vervaardigd.
- 113** Register houdende namen van tot hechtenis veroordeelden,
1942 juli-1945 augustus. Z.j 1 deel

B. CIVIELE ZAKEN

- 114** Persoondossier betreffende het beroep van stoker W.H. Kaiser tegen de door kapitein G.H. Catlender van het s.s. "Parklaan" opgelegde boete,
1943 februari-maart 1 omslag
- 115** Persoondossier betreffende het beroep van kok J.M.A. Verbrtigger tegen de door kapitein L. Stobbe van het s.s. "Venus" opgelegde boete, met tafel,
1944 september-1945 april 1 omslag
- 116** Persoondossier betreffende het beroep van olieman C. Baak tegen de door kapitein S. Bakker van het m.s. "Johan van Oldenbarnevelt" opgelegde boete,
1944 december-1945 maart 1 omslag
- 117** Persoondossier betreffende het beroep van olieman J. Noordhoff tegen de door kapitein J. Hamersma van het m.s. "Sibajak" opgelegde boete, met tafel,
1944 december-1945 april 1 omslag

C. ARCHIEF VAN DE RECHTBANK**I. STUKKEN BETREFFENDE DE INSTELLING EN OPHEFFING**

- 118** Koninklijk Besluit van 3 oktober 1941 (Stb. B79) houdende instelling van bepaalde Nederlandse gerechten op Brits territorium gedurende de oorlog, 1941 oktober 6, met wijzigingen en aanvullingen. Drukwerken en afschrift.
1941 oktober-1943 maart 6 stukken
- 119** Proces-verbaal van de eerste zitting, gehouden op 3 november 1941, (1941), met bijlagen,
1941 november, 1942 januari en z.j. 4 stukken
- 120** Proces-verbaal van de slotzitting, gehouden op 22 februari 1946, (1946) 1 stuk

II. CORRESPONDENTIE

- 121** Correspondentie van de griffie,
1942 januari-1945 november 1 omslag
- 122** Agenda op de correspondentie van de griffie,
1944 januari- 1946 februari. Z.j 1 katern
- 123** Briefwisseling van de president met de "Lord High Chancellor" betreffende het verzoek van de president om "Honorary Member of the Bar of England" te worden,
1942 mei 2 stukken
- 124** Briefwisseling van de president met het ministerie van Justitie betreffende mogelijke afstand van plaatsruimte door de gerechten aan het "Department of the U.S. Army",
1943 december 2 stukken
- 125** Ingekomen rapporten bij de president van de N.S.H.C. betreffende de muiterij van de bemanningen van het s.s. "Tjibesar" en het s.s. "Rossum",
1944 maart-juni 1 omslag
- 126** Briefwisseling van de president met het ministerie van Justitie betreffende mogelijke achterstand in de berechting van strafzaken,
1944 juni 2 stukken
- 127** Ingekomen brief bij de president van het ministerie van Justitie houdende kennisgeving dat de Koningin met bijzondere voldoening vernomen heeft van het doorwerken van de regeringsdiensten te Londen ondanks de vliegende bommen,
1944 juli 1 stuk
- 128** Adressenboek,
z.j. 1 deel

III. REKENINGEN

- 129** Rekeningen over de periode juli 1943-januari 1946, maandelijks opgemaakt door de griffier ten behoeve van het ministerie van Justitie. Afschriften

1943 augustus-1946 februari 1 omslag

IV. STUKKEN BETREFFENDE RECHTERLIJKE AMBTENAREN EN ADVOCATEN

- 130** Register houdende Koninklijke Besluiten van benoeming tot rechterlijk ambtenaar, 1941 oktober-1944 augustus. Z.j 1 deel
- 131** Register houdende namen van beëdigde advocaten, 1942 januari-1944 november. Z.j 1 deel
- 132** Processen-verbaal van beëdiging als advocaat, 1942 januari-1944 december, met bijlage, z.j 1 omslag
- 133** Processen-verbaal van beëdiging als rechterlijk ambtenaar, 1942 juli-1945 augustus 1 omslag
- 134** Akten van benoeming van B.J. Slingenberg, A. Belinfante en H.M. Boekhoudt tot beëdigd klerk ter griffie, 1942 juli, 1943 oktober, 1945 augustus 3 stukken
- 135** Koninklijke Besluiten van 17 februari 1944 nummer 16 en 19 augustus 1944 nummer 10 waarbij aan J.H. Wagener en F.J.H. Sniijders, rechters-plaatsvervanger, eervol ontslag wordt verleend. Afschriften 1944 februari 17, augustus 19 2 stukken
- 136** Beschikkingen van de minister van Justitie waarbij aan A.T. Laverge en E. Mesritz-van Trommel verlof wordt verleend zich te doen inschrijven als advocaat bij de rechtbank, 1944 juni 23, november 22. Afschriften 2 stukken
- 137** Lijst houdende werkinstructies voor de secretaresse van de griffier, Z.j. 1 stuk

V. PERSOONSDOSSIERS

A. STRAFZAKEN

- 138-150** Persoonsdossiers, met tafels, 1942 januari 5-1945 december 4 13 pakken
- 138** 1-32, 1942 januari 5-augustus 24
Ontbrekend nummer: 12.
- 139** 33-79, 1942 september 2-november 23
Ontbrekende nummers: 52, 53, 54.
- 140** 80-127, 1942 november 30-1943 maart 8
Ontbrekende nummers: 87, 101, 102.
- 141** 128-165, 1943 maart 15-mei 24
Ontbrekend nummer: 141.
- 142** 166-205, 1943 mei 31-september 13
Ontbrekende nummers: 193, 199, 200.
- 143** 206-247, 1943 september 20-november 22
- 144** 248-293, 1943 november 29-1944 februari 21
- 145** 294-336, 1944 februari 28-mei 22
Ontbrekend nummer: 296.
- 146** 337-376, 1944 juni 5-juli 24
Ontbrekend nummer: 366.

-
- 147** 377-423, 1944 juli 31-oktober 2
Ontbrekend nummer: 402.
- 148** 424-462, 1944 oktober 9-december 18
Ontbrekend nummer: 429.
- 149** 1-36, 1945 januari 8-april 9
Ontbrekend nummer: 7.
- 150** 37-82, 1945 april 16-december 4
- 151** Audiëntieblad,
1941 november 3-1946 januari 8. Z.j 1 deel
- 152** Rolboek met klapper op de persoonsdossiers 1-462,
1942 januari 5-1945 januari 15. Z.j 1 deel
- 153** Klapper op de persoonsdossiers 1-82 van 1945. 1 stuk
Dit stuk is als extra ingang door de inventarisator vervaardigd.
- 154** Klapper op de namen van verdachten, aan wie een verdediger is toegevoegd,
1943 november-1946 januari. Z. j 1 deel
- B. GRATIE**
- 155** Persoonsdossier betreffende de gratieverzoeken van drie door de Krijgsraad te
Velde bij het Militair Gezag tot de doodstraf veroordeelden,
1945 februari-april 1 omslag
Zie ook inv.nr. 122, agendanummer 44/1945.

D. GEDEPONEERDE ARCHIVALIA VAN DR J.M. DE MOOR (1896-1945) OVER DE PERIODE 1941-1945

- 156** Stukken betreffende de voorbereiding van de instelling van de gerechten, 1941 maart-november en z.j. 1 omslag
- 157** Stukken betreffende de, volgens de Britse rechters juiste, arrestatie door de Britse politie van een Nederlandse dienstplichtige wegens desertie, 1941 maart-1942 augustus en z.j. 1 omslag
- 158** Stukken betreffende wijzigingen en aanvullingen van de Vaarplichtbesluiten. Stencils en afschriften. 1941 april, 1944 november en z.j. 7 stukken
- 159** Stukken betreffende vraagstukken van internationaal recht, 1942 maart-1943 juni en z.j. 1 omslag
- 160** Ingekomen brief van de voorzitter van de "Society of Juvenile Courts Probation Officers" houdende verzoek tot deelname aan een symposium over jeugdcriminaliteit, 1942 april 1 stuk
- 161** Stukken betreffende de "London International Assembly", 1943 oktober-1945 januari en z.j. 1 omslag
- 162** Artikel in het tijdschrift Vrij Nederland houdende interview met De Moor betreffende de behandeling van oorlogsmisdadigers, 1943 december. Drukwerk 1 stuk.
- 163** Lijst houdende biografische gegevens van De Moor, 1944 februari. Afschrift 1 stuk
- 164** Stukken betreffende het overlijden en de afwikkeling van de nalatenschap van De Moor, 1945 mei-oktober 1 omslag

E. DOCUMENTATIE VAN DE NEDERLANDSE GERECHTEN TE LONDEN, 1940-1945

- 165** Vaarplichtbesluiten, met wijzigingen en aanvullingen,
1940 juni-1945 mei 1 omslag
- 166** Stukken betreffende de rechtszekerheid van Nederlandse zeelieden, Stencils en
concept.
1940 oktober, 1941 januari en z.j. 3 stukken
- 167** Circulaires van de N.S.H.C. betreffende de arbeidsvoorwaarden van Nederlandse
zeelieden, Drukwerken.
1941 april, september 3 stukken
- 168** Artikelen van het Wetboek van Strafvordering, toepasselijk verklaard ingevolge art.
14 van het Koninklijk Besluit van 3 oktober 1941 (Stb. B79) houdende instelling van
bepaalde Nederlandse gerechten op Brits territorium gedurende de oorlog, (1941), met
aanvullingen en verbeteringen, Stencil.
z.j. 1 stuk
- 169** "De Nederlandsche gerechten op Britsch territorium gedurende den oorlog (tot 1
januari 1944)". Stencil.
(1944) 1 stuk
- 170** Circulaires van de Bond voor Nederlandse Zeelieden betreffende de N.S.H.C. en de
gerechten, Stencils.
1944 november-december 4 stukken
- 171** Kaartsysteem inzake de jurisprudentie van rechtbank te Londen,
1942-1945 1 Kaartenbakje